

KURIER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 9. Maja V. S. ROKU 1806.

R O S S Y A.

S. PETERSBURG VS. 27 kwietnia. Półkownik Graf Siwers został komendantem 1 półku pionierów; świty Monarszey Paton de Mairan umieszczony w 2 półku; Półkownik Ungern-Sternberg w Permskim muszkietyerów; Półkownik Peiker w 1 morskim; GM. Rachmanow w Heroldyi. Stanu Konsyliarze: Wołchowski, Skalski uwolnieni od służby z pensją gaży całej. Senator Powalo-Szwytowski odbierać będzie pieniędzy stołowych 3 t. rubli na rok. Aktualnemu tajnemu Konsyliarzowi Wałuiew przez reskrypt podziękowano za dobre użycie summ o-nemu poruczonych w ekspedycji Kremlewskiej.

P R U S S Y.

BERLIN 10 Maja. Nowo przybyły poseł Ottomański Porty u dworu naszego Argiropulo, miał u Króla wstępna audyencyą. Poseł Angielski Jackson opuściwszy naszą stolicę wyjechał do Londynu. W porcie Stettinu znajdowało się kilka Szwedzkich okrętów, którym rozkaz przysłano z Stralsundu, ażeby do kraju swego powracały; wynieść jednak nie mogły pod żagle; gdyż tymczasem rząd Pruski został uwiadomiony, że statki nasze w portach Szwedzkich zatrzymane były. Regimentom na stopniu wojennym dawniej zostawionym, które składają dywizyą G. Kalkreuth, kazano mieć się w gotowości zupełnej do ruszenia.

Poróżnienia zaszły z miastem Norimbergą w dobry sposób ugodzone zostały. Senat na przełożenie G. Tauenzien uwolnił, i do Bareuth odesłał Pruskiego żołnierza, którego niedawno zatrzymano; wódz Pruski nawzajem wyprowadził z dzierżaw miejskich załogę swoją.

Z Berlina, Frankfortu nad Odrą, Pasewalk, Prenzlau, Rheinsberg, wielu miast innych regimenta nasze ruszają do granic Pomeranii Szwedzkiej; najwyższą komendę przyjąć ma Feld Marszałek Moellendorf.

Minister stanu Hardenberg przedsięwzię podróz za granicę. Brat Królewski X. Henryk, który niedawno powrócił z Drezn, bawiąc w Saskiej stolicy ofiarował imieniem Monarchy order orla czerwonego Ministrom Elektorskim Generałom: Zeschwitz, Low, Felgenhager; kilku innym osobom rozdał podarunki, nadgradzając trudności poniesione podczas przeyscia woysk naszych w r. 1803 przez Saxonią.

G. Barbou wyjechał z Hannoveru do Paryża. W tym kraju Minister Administrator Shulenburg urządza wszystko według praw i zwyczajów Pruskich. Między dworem naszym i rządem Francuzkim zaszła umowa względem miast kilku w Westfalii, które G. Beaumont rozumiejąc być należąciami do Xięstwa Clivii, żołnierzem swoim osadzić kazał. Nadciągnęły tam wkrótce półki nasze, i spólnie straż odbywały. Naostatek Murat oddalając się do Paryża rozkazał, ażeby żołnierz Francuzki wypróżnił miasta pomienione, i powrócił do brzegów Renu.

A U S T R Y A.

WIEN 3 Maja. Wypróżniona podczas ostatniej wojny przez Francuzów tutejsza zbrojownia napełniać się zaczęła sprowadzonymi z Węgier i Czech działami, orężem, amunicyą; w czasie krótkim ślady nawet poniesionego uszczerbku zatarte będą. Arcy X. Karol za kilka d. przedsięwzię podróz do prowincyi składających Monarchią, ażeby iako Generalissimus sam widział, w jakim stanie dziś są wszystkie regimenta, twierdze, granice, i iak wykonane zostały rozkazy jego względem

przywrócenia dawnego porządku i dopełnienia armii. Zaciągu znacznego nie widzimy, spodziewając się wkrótce oglądać powracających ieńców z niewoli Francuzkiej.

Arcy X. Jan z inżynierami zakończywszy podróz wiadomą, powrócił do stolicy. W Ens niemieszkając twierdze zakładać mamy; to samo rozumieć trzeba o mieście Steyer; zmocnienie Willach i kilku mieysc innych do czasu późniejszego będzie odłożone. Twierdza Braunau dotąd jest w mocy Francuzów; garnizon powiększony szanice naprawia za pomocą okolicznych wieśniaków. Słychać, że z powiatem Innviertel powróci do Bawaryi, od której oderwaną została w r. 1779 przez traktat Cieszyński.

Kardynał Ruffo dawno spodziewany u nas, jeszcze bawi w Trieste, czekając dalszych rozkazów od Króla z Sycylii. Woyska Francuzkie przez Goricyą do Jstryi, ztamtąd do Dalmacyi, codzień przechodzą małemi dywizyami, z których żadna 400 ludu nie przenosi. Były komendant w Cattaro G. Brady wkrótce tu spodziewany; jest on rodem Irlandczyk O Brady; za młodu przyiwszy służbę Austryacką, dystygnował się ciągle w armiach Józefa i Franciszka 2, na kampaniach Tureckich, Francuzkich mężstwem i przezornością. Pełnomocny Komisarz Cesarski do podania Dalmacyi, Margrabia Ghislieri jeszcze ztamtąd nie powrócił;

Poseł Francuzki Larochefoucault oddał przysłane z Paryża podarki X. Lichtenstein, Graffom Stadion i Giulay, którzy o pokój traktowali w Presburgu; pierwszy otrzymał tabakierę z portretem Napoleona. G. Andreossy po załatwionych interessach które iemu zleczone były, przedsięwzięł podróz do Węgier. G. S. Vincent ma powrócić z Paryża; poselski urząd w tej stolicy napełniony sprawować będzie Graf Bellegar. Słychać, że Graf Ludwik Cobenzl jest przeznaczony Ambasadorem do Petersburga, Grunne do Berlina.

W Ministerium Austryackim zapowiedziane są odmiiany. Stadion, dotąd Czeski poseł w Ratisbonie, i Metternich wnidą do rady gabinetowej, iakoteż Hugel pełnomocnik Austryacki na Seymie Rzeskim. Kancelarye mają być połączone pod nazwiskiem generalnego Dyrektoryum. Graf Ugarte wnidzie do rady Monarszey, Zichy będzie Kanclerzem Węgierskim.

T U R C Y A.

BELGRAD 22 kwietnia. Od czasu dawnego Serwianie i Turcy małe tylko odprawiali gonitwy, naybardziej w okolicach naszych i pod twierdzą Sabacz. Zagaili teraz kampanią czynną w ogromniejszej sile. D. 18 3 t. Muzułmanów przeprowadzili się w nocy przez Drawę; chcieli uderzyć niespodzianie na oboz Chrześcianański. Czerny nie mając w tej stronie odpowiadającej potęgi, rozkazał ludowi swemu podzielić się na małe dywizye, i zwoła na ustępować. Turcy tym widokiem zachęceni, ścigają pilnie przeciwników; lecz wkrótce postrzegli się zewsząd otoczonemi w lasach. Odwrót był niepodobny; walczyć trzeba było koniecznie; rozpacz i zemsta obie strony ubroiła. Po długiej rozprawie i bardzo krwawej, poległi nakoniec Muzułmani do jednego wszyscy. Tymczasem przechodziły rzekę inne dywizye Ottomańskie, niosąc swoim spóźniony ratunek. Widzieli to Chrześcianie, lecz zmordowani poprzedzającym boiem, liczbą słabsi, do nowego przystąpić nie mogąc, odeszli w głąb kraju, i lud cały zgromadzać zaczęli.

W tych stronach wkrótce nastąpić musi obfite krwi

przełanie. Woyska Tureckie ukazywać się zaczęły na granicy; wkrótce z wielkim obozem nadciągnie Jussuf Basza. Lecz podobno tego wodza jeszcze zatrzyma w Romelii potrzeba uśmierzenia buntowników innych. Zagęściły się mordy i rozboje w całej prowincyi; tak dalece, iż droga między Constantinopolem i Adrianopolem długo była nieprzebytą. Wysłać musiano z stolicy Jzmaela na czele 12 t. zbroynych ku Rodosto. Ten wiejskim mieszkańcom pod karą śmierci rozkazał broń wszelką do siebie przynieść. Dowódca łotrów Kadri, któremu dawno winę darował Selim 3, a w nagrodę okazanej powolności wyniosł na stopień rzadcy powiatowego, teraz znowu broń podniósł, wodzom Ottomańskim wypowiedział posłuszeństwo, i do Burgas zwołał wszystkich spolników

CONSTANTINOPOL 3 kwietnia. Sułtan rozkazał, ażeby z Azyatyckich prowincyi nie sprowadzano do Europy odtąd nowego żołnierza, rozumiejąc, że zebrana już liczba dostateczną będzie do pokonania Serwianów, i przywrócenia Monarchii pokoju dawnego. Minister Ruffin podał Reis Effendemu notę, oświadczając że Francya ma prawo traktatem Presburskim nabyte do wszystkich dzierżaw Weneckich, które są położone w Dalmacyi i Albanii Tureckiej.

Jussuf Basza dopełniwszy pilnym zaciągiem przepisaną liczbę żołnierza, stara się teraz o to iedynie, ażeby do wszystkich półków i dywizyi wprowadził Europejską karność i ćwiczenie. Czas pokaże, ieśli usiłowania jego będą skuteczniejsze, niż były Bonnewala i Totata.

H I S Z P A N I A

MADRID 11 kwietnia. W kilku d. ostatnich straciła Hiszpania 2 mężów znakomitych. Umarł naprzód Kardynał Santamana Patriarcha Indyjski, W. Jałmużnik Króla, w wieku blisko stoletnim; wkrótce potem zszedł z tego świata Admirał Solano, G. Kapitan woysk morskich. Wyliczać nie będziemy wszystkich kampanii, które od młodości swojej odprawił ten 80 letni weteran. Astronomią umiał w stopniu wysokim; znaio me są uczonym podróże jego do Ameryki południowej. Podczas Amerykańskiej wojny kommanderując flotą Hiszpańską w Cubie, r. 1782 przyi oł do Havany, naprawił i za siłił okręta Francuzkie 12 kwietnia przez Adm. Rodney zwyciężone, które Vaudreuil uprowadził z boiowiska. Nadgradzając tę przysługę Karol 3, uczynioną domowi Burbońskiemu, Admirała swojego podniósł na dostojność Margrabiego del Socorro. Zostawił 2 synów, którzy na wzór oycy służąc na flotcie Hiszpańskiej, otrzymali stopień wysoki.

Adm. Salcedo nie wyszedł z Carthageny, aniteż złączył się z eskadrą Tulońską, iak gło szono; czasem iednak wysłał z portu fregaty i korwety swoje, które Anglików szukających zdobyczy oddalał od brzegu Murcyi, Grenady, Valencyi. Słychać iednak, że ma wkrótce przedsięwziąć żeglugę do Włoch; ieśli tego potrzebować będzie oblężenie Gaety i Sycyliiska wyprawa; a z drugiej strony nie przeszkodzą Anglicy, w przewyższającej sile krążący przed Gibraltarską cieśniną.

F R A N C Y A.

PARYZ 29 kwietnia. D. 20 na wielkiej paradzie raz pierwszy popisywali się przed Napoleonem uczniowie szkoły rycerskiej. O podróży jego do Włoch mówić przestano; zapewne nie rychło nastąpi.

Fabre został wyznaczony Prezydentem Trybunatu. Zgromadzenie prawodawcze dokończywszy roztrząsanie sądowego procesu, projekt sobie podany od Konsyliarzów stanu w prawo zamieniony, do wykonania rządowi oddało.

Minister duchownych intesessów Portalis doni ośł Administratorom Piemontu i Liguryi, że w tych prowincjach wszystko, cokolwiek zciaga się do służby Bożej, przyprowadzone być ma nayrychley do tego stopnia, na którym jest w narodzie Francuzkim, według konkordatu z Apostolską stolicą zawartego; i ustaw późniejszych.

W Lille powietrzny żeglarz Mosment 26 letni mło-

dzieniec odprawił powietrzną podróż. Wszystko w początkach szło pomyślnie; wzbil się pod obłoki okazał, pożegnał niezliczonych widzów, zniknoł z oczu. Wkrótce potem znaleziono naprzód chorągiew jego upadłą na wały mieyskie; naostatek samego żeglarza ledwie już żywego; który nie miał prawie ludzkiej postaci; iakoż wkrótce umarł od strasznego stłuczenia. Nie rychło znalazł się balon między Charleville i Charleroi, zupełnie cały; nawet łódka w której siedział nieszczęśliwy Mosment, była nietknięta, i całe powrozy. Wypadł z niego młodzienc; przyczyna będzie na zawsze niedocieczona.

Znaio me w dzieiach Francuzkich imie Connetabla Du Guesclin, który w nagrodę oyczyzny od nieprzyjaci oł oswobodzoney, w grobie Królów naszych u nog Karola 5, któremu służył pożytecznie, został pogrzebiony. Ze krwi tego bohatera została dziś iedna tylko Pani Gevres; której rząd pensyi roczney 6. t. franków naznaczył.

Rayneval pracujący w departamencie Ministra zagranicznych interessów, otrzymał pozwolenie przyi ać order Karola 3, ofiarowany od Króla Katolickiego. Adm. Villeneuve niedawno z niewoli Angielskiej powróciwszy do Bretanii, tamże umarł po krótkiej słabości. Wkrótce ma być ogłoszone obszerne opisanie bitwy, którą w Trafalgar przegrał.

Poselstwo RP. Batawskiej przybyło do stolicy naszej. Ażeby w tym kraiu z okoliczności odmian spodziewanych nie wyniknoł rozruch, kazano G. Michaud pod Zeyst do obozu zgromadzić 30 t. żołnierza Francuzkiego i narodowego.

We Włoszech zmniejsza się codziennie liczba rozboyników, któremi wszystkie góry napełnione były. Nayszraszniejszy był Piemontczyk i Ligurom Mayno, który się nazywał Cesarzem Alpeyskim i Królem Merengo. Wyliczyć niepodobno, iak wielkie szkody czynił po wsiach, iak wielu podróżnych złupił i zamordował. Zwykł nosić na sobie ozdoby legionu honorowego, które wydarł G. Milhaud. Naostatek G. Menou po długiej i daremnej pracy, doni ośł rządowi, że ten zbójca żyć przestał. Otoczony w domu przyiaciela swego od gendarmów i żołnierzy, widząc drogę do ucieczki zamkniętą, wyszedł odważnie, zabił pułnalem Officyera, ranił kilku ludzi, nakoniec sam upadł walcząc uporczywie bez nadziei przebaczenia.

W Dolceaqua w Liguryi było trzęsienie ziemi bardzo mocne; odbiegli domów mieszkańce w polu schronienia szukając; szkoda iednak mniejsza iest, niżeli gwałtowne wzruszenie obawiać się kazało.

Przez Bordeaux wiadomość odbieramy, że Półkownik Burr wkrótce przybywa do Londynu w dostojenstwie poselskiem, dla ułatwienia sporów między Ameryką i Anglią zachodzących. Na wielorakie przełożenia rządu Francuzkiego, ieszcze Kongres prawem nie zabronił żeglarzom stanów ziednoczonych zawiać do portów S. Domingo, i handlować z Murzynami. O tych rozdwoieniu między naczelnikami Dessalines i Christophe nic nowego; słychać że chcą przedsięwziąć wyprawę powtórna dla podbicia Hiszpańskiej prowincyi. Spodziewać się trzeba, iż da odpor nieprzyjacielowi G. Ferrand, niedawno zmocniony posiłkiem przysłanym z Europy; liczbę żołnierza lądowego pomnożyli maytkowie ratowani z eskadry zniszczoney Admirała Lessaigne.

Murat powrócił z Clivii, dokąd corocznie ma zieżdżać na czas krótki dla ułatwienia interessów rządowych, i powracać do obowiązku Gubernatora stolicy naszej. Minister wojenny Berthier w lipcu ledwie spodziewany, gdy zupełna spokojność w Rzeszy zakwitnie, a nowy układ komunikowany Stanom, przyięty i potwierdzony będzie od Seymu w Ratisbonie. Wtenczas cała armia Francuzka z dywizyi Lefevre, Augereau, Ney, Soult, Mortier, Bernadotte, Davoust złożona, przejdzie razem na brzeg lewy Renu. Cały kray na prawym brzegu położony od Huningue i Szwajcarskich granic do Moguncyi, ma podlegać Elektorowi Badeńskiemu, ztąd do granic Batawskich Muratowi.

Na tymże brzegu prawym twierdze dawniej zbu-

rzony w Ehrenbreitstein, Cassel, Kehl, Brisach, Huningue podnoszą inżynierowie Francuzcy, przydając wiele nowych; zostaną odstąpione narodowi naszemu, czyli też w lepszym stanie do strzeżenia oddane będą XX. Rzeskim, czas odkrycie. Gwardye narodowe raz rozwiązane, po zasługach trudnościach o dzierżawy dawniej Weneckie w Albanii nie odebrały rozkazu do stawania w obozach. Dywizya Lefevre składa się z półków regularnych, które wszystkie dopełniamy podziśdzeń nowozaciegżnemi. Od czasu dawnego tak wielu młodzieńców nie powołano razem w jednym roku do służby; nie tylko ci stawać pod chorągwią musieli, którzy teraz zaczynają rok 18, ale też inni wszyscy, którzy przez kilka lat upłynionych zostawali w rezerwie.

W zgromadzeniu prawodawczém nie było jednomyślności na odmianę w bankowej administracji; uchwalony został projekt od rządu podany większością głosów 186 przeciw 70; a Stanu Konsylarz Cretet wyznaczony do zorcą najwyższym-

Posel Szwajcarski Maillardoz dowodzi teraz rządowi naszemu, że Landamman i wszystkie urzędy RP. bynajmniej nie wpływały do przeprowadzania z Niemiec przez Cantony do granic naszych towaru Angielskiego; te zaś które G. Oudinot znalazł w Neufchatel, Szwajcarskie były, o których zwrócenie właścicielom prosi. Względem przejścia RP. pod rządy domu Bawarskiego, niema jeszcze żadnej pewności.

Rząd zgromadzeniu prawodawczemu doniósł, że w meńnicach Francuzkich, według prawa zapadłego w r. 11. wybito podziśdzeń monety nowej gatunku rozmaitego, za 300 mill. franków.

Przed 5 laty z biblioteki u nas publiczney ukradziono wiele kamieni szacownych rzezbą starożytną. Znaleźli się nakoniec złodzieje, szkoda w znacznej części odzyskana.

Kardynał Fesch poseł u dworu Rzymskiego, powraca na sprawowanie urzędu Jałmużnika W. miejsce jego zastąpi Alquier. Podobnym sposobem. G. Beurnonville przywołany z Madritu, ażeby zasiadł w Senacie; następcą wyznaczony Beauharnois posługujący dziś w Florencji; posłem zaś u Królowej Regentki Etrusków został Aubusson La Feuillade.

W projekcie który prawodawcom podał Minister skarbowy, czytamy, że dobra narodowe czyniły w r. 1805 108 mill. franków, który dochód w r. ter. 21 mill. być może powiększony; z tego źródła jest fundusz na umorzenie długów publicznych. Gruntowy podatek czyni 273 mill. Lasy 42 mill. Cła 53 mill. Poczta 10 mill. Loterya 12 i pół mill. Rozmaite inne podatki 44 mill. Procentu od długów wieczystych płacić trzeba 49 mill. Od długów dożywotnich z upadkiem kapitału po śmierci wierzycieli 25 mill. Pensye cywilnym osobom naznaczone wynoszą 6 mill. Duchowieństwu 26 mill.

Przyszła wiadomość, że w mieście Dalmacyi Zara, gdy już całą prowincją osadzili GG. Molitor i Lauriston, między żołnierzem naszym i obywatelami przyszło do srogiej kłótni, w której wielu Francuzów życie utraciło. Przyczyna rozruchu niewiadoma; wodzowie pokoy przywrócili, liczba poległych i ranionych z obu stron nie ogłoszona.

Jeszcze 150 osob wojskowych Napoleon umieścił w legione honorowym. Na miejsce zmarłego Gaillard obrany członkiem Instytutu narodowego Petit Radel. Margrabia de Gallo, który długo bawił w Turynie, spodziewany jest wkrótce do stolicy naszej. Projekt skarbowy r. ter. zgromadzenie prawodawcze pochwaliło głosami 233 przeciw 44.

Rząd zalecił Malarzom sławniejszym Francuzkiej szkoły; Gerand, Lethier, Gautherot, Guerin, Hennequin, Guiridot, Meynier, Gros, na r. 1808 wogotować pewną liczbę obrazów historycznych, którei ozdobić mają sale i galerye Thuileries pałacu. Nad innemi David pracuje.

Na miejscu zmarłego w Madricie Kardynała Santamana, Patriarchę Indyjskim i W. Jałmużnikiem został G.

Inkwizytor Arcy B. Saragossy. Gdy dwór Wiedeński uczynił zadość Hiszpanom za przypadek dawniej zdarzony okrętowi ich woennemu w Porto Re, Krol Katolicki rozkazał zdąć Embargo na tenczas włożone po wszystkich portach Monarchii swojej na statki Austriackie. W Cadix Rosilly i Escano Francuzki i Hiszpański Admiraliowie stoją nieczynni, zatrudniając się naprawą i budowlą okrętów lin. Robota nie idzie z największym pośpiechem dla niedostatku materyałów, których wprowadzać okrętom obojętnym nie pozwalają Anglicy.

Do Barceliony z Malty odesłał nieprzyjacielski G. Craigh 500 woennych ieńców; są to żołnierze z regimentu ochotników Castylii, których przed zaczęciem wojny płynących do Minorki poymał Nelson. W prowincjach Hiszpańskich powszechna dziś jest grippe choroza; niema prawie domu w Madrycie, w którymby do 10 osob dotkniętych nie liczono. W Barcelonie chorych było 28 t.

Ze z Austriackim domem wszelkie trudności są ułatwione, ztąd wnosimy, iż nie tylko ieńcom będącym, na prawym brzegu Renu zatrzymanym drogę do oyczyzny kończyć pozwolono, ale też Minister Berthier z Munnich do Nancy rozkaz przysłał, ażeby 7 t. pozostałych w Lotaringii niemieszkając odesłano.

W kraju Neapolitańskim nic nowego. Broni się Gaeta, do której bomby i kule rozpalone ciskać zaczęli Francuzi z 100 ciężkich armat i moździerzów. Podobno jednak wodzowie nasi nie spodziewają się dobyć twierdę, dopóki otwartą morzem komunikacją mieć będzie. Przeto Massena kazał uzbroić wiele szalup osadzonych działami, które usiłowania armii lądowej wesprzeć mają. Według zdania Officyerów niektórych, Gaeta polczyć się nie może w rząd najobrońniejszych, i w czasie krótkim będzie dobyta bez żadnej z morza pomocy, jeżeli oblężenie prowadzić zechcą żywiej inżynierowie. G. woysk Neapolitańskich Damas miał być raniony w bitwie; utrzymuje się dotychczas w Calabryi południowej; nasi nie zostawili przy nim nad 2 t. żołnierza. Na każdy przypadek ten wódz ma w blizkich portach statki własne i Angielskie dla przejścia do Sycylii. Galerników znalezionych w Neapolu groźnych spokojności powszechnej, do Turinu przeprowadzić kazano; już ich 600 stanęło na miejscu; więcej wkrótce nastąpi; mają być użytemi do robienia dróg wygodnych od Alexandryi do Savony, od Nizza do Genui. O eskadrach, któreśmy tak dawno wysłali na morze, żadnej wiadomości rząd jeszcze nie ogłosił. Linois ma powrócić do oyczyzny; Willaumetz mieć będzie najwyższą komendę na wschodzie; rozumiemy, że rząd Batawski rozkaże łączyć się z nim Admiraliowi Hartsinck.

B R Y T A N N I A W.

LONDYN 25 kwietnia. Zgadnąć trudno, pódą do obu Indyi czyli też powrócą na morza Europejskie Strachan i Warren. Rozumieją niektórzy, że Adm. Harvey odłączonemu od floty Brestenskiej, kazano okręta swoje opatrzyć do przedsięwzięcia żeglugi Azyatyckiej; flott ogromnych tamposyłać rząd nie widzi potrzeby, dobrze znając nieprzyjacielską słabość; to samo rozumieć się ma o Indyi zachodniej.

Listy z Bombay lądem przysłane niedawno, doniosły, że nowey wojny na lądzie Indyjskim lękać się Anglicy nie powinni. Przerażeni dawnemi klęskami Marattowie nie pokazują ochoty do nowych boiów; słabsi XX. Indyjscy do spisków i tajemnych związków z niemi; sam nawet nieustraszony Holcar narażać się nie chcąc na niebezpieczeństwo, trzyma się statecznie w granicach prowincyi Delhi z garstką ludu, który potrafił raz jeszcze zgromadzić. Zupełnego pokoiu w tych stronach używają osady nasze; tylko w północnych krajach czasem kupy zboieckie pozwalają sobie rabunku.

Do Sycylii najazdem Francuzkim zagrożoney, oprócz regimentów dawniej wspomnionych, rząd nasz wysłać kazał 2 inne z Gibraltarskiej załogi; nadto jeszcze legion Niemiecki niedawno zaprowadzony do Irlandyi, ma iść z odsieczą Ferdynandowi 4. Ażeby w nim liczba 16 t. żołnierza iak najrychlejsz była dopełniona, Minister

woienny wydał potrzebne urządzenie. W kilku głównych portach Admiralicja zebrała i do blizkiej żeglugi przygotowała wielkie mnóstwo przewozowych okrętów.

Subskrypcja na wystawienie wspaniałego monumentu Pittowi, przez Akademię w Cambridge otworzona, przyniosła już więcej 6 t. FS.

Kap. Popham wychodząc z Cap na imanie Adm. Lincolna, z fregaty i z korwety wyprawił na Ocean południowy dla przerwania handlu Hiszpańskiego na brzegach Peru i Mexico, iakoż między nowym światem i wyspami Filipińskimi. Od czasów Lorda Anson żaden z Angielskich żeglarzów po nieprzyjacielsku nie krążył w tych stronach.

Lord Grosvenor zakupił niedawno za 56 t. FS. piękny zbiór obrazów Włoskich, który dotąd był własny obywatela Agar. Lord pomieniony dziś ma zbiór ieden z nayszadszych i nayszacowniejszych w Europie.

Admiralicja rozkazała wszystkim żeglarzom Angielskim, ażeby flagę Króla Duńskiego poważali. Dotąd zaś nie dała korsarzom już do wyjścia pod żagle gotowym pozwolenia, żeby Pruskie statki zabierać mogli; zatrudniając się tym okręta w służbie Królewskiej będące.

Dnia 29. Nowém doniesieniem potwierdziła się wiadomość dawniejsza, iż eskadra Francuzka z 6 okrętów lin. 3 fregat złożona widzieć się dała pod przygórką Mose wyspy Cuba, stojąc na kotwicy d. 24 lutego. O czém uwiadomiony Adm. Duckworth opuściwszy Jamaikę, pośpieszył do nieprzyjaciela.

Admiralicja dzisiejsza, która dawniej przyganiała, że korsarzom Francuzkim dopuszczała w znacznej liczbie śmiało krążyć przy Angielskich brzegach, i zabierać mnogą zdobycz, wysłała przeciwko nim wiele fregat i korwet. Oddalił się po części do portów swoich nieprzyjacieli; innych poymano kilku; handel nasz mniej cierpiąc narzekać przestał.

Przyozdobienie sali Westmunsterskiej na sąd Melvilla kosztowało 3 t. FS. Dziś rano zaczęła się sprawa. Zasiadali Jarowie wszyscy, między którymi widział narod Królewiczów: Następcę tronu, XX. Yorck, Gloucester, Cumberland, Kent, Sussex, Clarence; tłum ciekawego ludu niezmierny. Była obecna deputacja od izby niższej wyznaczona, Reprezentant Whitbread na iey czele. Stawił się obwiniony Melville z dobranymi Adwokatami. Rozumiemy, że dzieło w 14 d. naydaley będzie dokończone.

Oprócz wielu regimentów dawniej przeznaczonych do Sycylii i przygórka dobrej nadziei, z jeszcze piesze do osady Batawom wydartej, 3 na obronę zprzymierzenia naszego są przeznaczone. Lord Catchart ma wyprowadzić 12 t. przebranego żołnierza, do Sundu i Pomeranii według iednych; do Sycylii iak rozumieją drudzy; to niewątpliwa, że do wyprawy iego czyniemy nagle przygotowania, przychylając się iednak bardziey do żeglugi na morze śródziemne, gdyż przewozowe statki do Portsmouth zgromadzać kazano; iużby zaś musiały stawać w Yarmouth i drugich portach wschodnich, gdybyśmy na morza północne żeglować zamýślali.

Prezydent Admiralicji Lord Howick uwielbiwszy przed Parlamentem waleczność, zasługi, zwycięstwa flott Angielskich, i uczyniwszy z wdzięcznością głośnie wyznanie, że ludowi morskiemu Brytannia W. winna iest bezpieczeństwo swoje, chwałę i wywyższenie przed obliczem narodów, dostatki, handel, i bogate osady, przydał, że oyczyzna dla tych rycerzów względ naywyższy mieć zawsze powinna. Gdy zaś niepodobno iest, dla ograniczonych dochodów skarbowych, każdemu nadgrodzić przyzwójcie, iak iest godzien, przynajmniej należy usiłować, ażeby obrońce naypierwsi kraiu, którzy dla powszechnej całości tylekroć życie na przypadek ofiarowali, nie czuli niedostatku. Co nietylko Howick sądzi być rzeczą przyzwoitą i słuszną, ależ koniecznie potrzebną z tey naprzód uwagi, że w ostatnich 9 latach cena żywności podrożała.

Po tey przemowie Minister oświadczył, że porozu-

miawszy się z Kanclerzem skarbowym Petty. Admiralicja, i znajdując, że ten mąż przez oszczędność do wielu departamentów wprowadzoną, może celowi zbawienemu poświęcić corocznie, z dochodów zwyczajnych 300 t; FS. postanowiła użyć onych sposobem następnym. Maytek niedawno służący otrzyma dodatku do dawney gaży na rok 26 szyllingów, 52 złote Pol. maytek stary 52 szyllingi, unter Officyer 65; niższej rangi Officyer 78. Porucznik 1 szylling na d. Kapitan 4; Kontr Admiral 6 Wice Admiral 8, Admiral 10 szyllingów codziennie. Uznali przytomni potrzebę tey odmiany; projekt czytać pozwolono.

Jeden z szczęśliwych korsarzów Guadalupy nie dawno poymał na Amerykańskim morzu okręt nasz kupiecki, na którym między innemi znalazły się portrety Jerzego 3 i Królowey z Londynu posłane na przyozdobienie ratusza wyspy Antigoa. Uwiadomiony o tém G. Kapitan Guadalupy Ernouf, obydwie obrazy odwieść na miejsce rozkazał.

Listy z New Yorck doniosły, że Kongres Amerykański ogłosił po wszystkich portach prawo nowe, ażeby odtąd handlowe związki między poddanymi RP. i Murzynami w S. Domingo przerwane zostały. O wyprawie ułożoney przez G. Miranda słyhać, że uda się naprzód do Caracas; lecz to podobno nie przyjdzie do skutku, iесли prawdziwa będzie wiadomość późniejsza, że w New Yorck rząd poymać kazał wiele osob, które wspomnianemu Miranda pomagały lud zaciągać, i uzbraiać okręta; gdyż o tey wyprawie RP. bynajmniej nie myślała podczas trwającego pokoju z Hiszpanią.

Coraz więcej statków Pruskich, i pod banderą Brandeburską płynących, sprowadzają do portu żeglarze nasi. O włożoném embargo na okręta Angielskie w portach Monarchii Pruskiej dotąd nie słyhać. Flotty nasze kupieckie po zamknięciu wiadomém portów północnych, prosto zawiają do Husum i Toenningen, iak dawniej czyniły w czasie bawienia woysk Francuzkich w Hannoverze, z niemałym zyskiem dla krajów Duńskich.

G. Moore ma być tylko Gubernatorem w Madras, nie zaś wodzem naywyższym woysk Angielskich w Indyi wschodniej; ten wysoki stopień rząd przeznaczył dla Lorda Hutchinson zwycięzcy w Egipcie. Adm. Pellew trzyma w ścisłym opasaniu wyspę Francuzką. Codziennie czekamy doniesienia o poymaniu Adm. Lincolna pod przygórką dobrej nadziei, iakoż o spotkaniu eskadr naszych z Adm. Willaumetz. Ten płynąc do wyspy S. Helene, zabrał w drodze kilka statków, na których znajdowała się pewna liczba lądowych żołnierzy; wszystkich wkrótce wysadzono na brzeg pomienioney osady. Niema rząd wiadomości dokładney, czyli sam nieprzyjacieli nie wylądował, i nie uczynił iakiey szkody. Załogi nie trzymają w S. Helene wielkiey Anglicy; tu iest wygodne stanowisko okrętom do Indyi wschodniej żeglującym, gdzie dla nich zawsze są napełnione magazyny żywnością świeżą.

Wyrachowano dokładnie, iż kapitalistowie Batawscy od summ Anglikom pożyczonych, dziś nawet biorą rocznego procentu 12 mill. złot. Holl. Dług Szwajcarów iest bez porównania mniejszy; procent ledwie wynosi 45 t. FS. który Cantonom wypłacany nie iest od r. 1798, gdy u nich zaszła rewolucja.

W r. 1805 z wielo innemi złoczyńcami na śmierć skazanemi, którzy życie okupując obierają od lat kilkunastu wygnanie wieczne do Botanybay w Hollandyi Nowey, znajdował się Dwyer naczelnik buntowników Irlandzkich w Hrabstwie Wicklow. Ten w drodze namówiwszy towarzyszów, bunt podniósł, okręt opanował, trafił do Brezylji.

Admiralicja rozkazała żeglarzom Angielskim, ażeby odtąd rybakom Batawskim dozwolili bawić się spokojnie przemysłem swoim. Do Plymouth wprowadziła fregata Królewska okręt Lubecki, którego ładunek oszacowano 70 t. FS. Podobnym sposobem w tych czasach zabraliśmy niemałą liczbę Amerykańskich.

Umarł niedawno Doktor Turton zostawiając dożywociem 10 t. FS. rocznego i dochodu z kapitałów, i 200 t. FS. majątku w dobrach ziemskich, żonie swojej, co wszystko po iey zeyściu dostać się ma Królownie Maryi.